

Onagy Zoltán

Nem a vizet zúgatom

*Csak amidőn találkozánk, szememnek
mutattál volna bánatosabb arcot,
ne láttam volna sírján érzetemnek
náoszt ülni az idegen boldogságot.*

Madách Imre: Hozzá, mint nőhöz

I.

Hajnal van. Illetve már nem annyira hajnal, inkább kifelé belőle, be a reggelbe, annak is a még csendes, nedves, távolságtartó elejébe. Valahol a Kégli mögött már fent a nap, de ide csak vonatkozásaiban érkezik. A kanyargók, a leszakadók. Néhányszáz sugár a millióból.

Madách után ballagok a nyári reggelben.

Végestelen végig a Vasút utcán az északi erdő felé, fel az északi erdő alá. Balra következik. Balra közelít. Bonyolult erdő, cser, bükk, gyertyán, beszorult mogyoró. A határon, a földút és az erdőperem között elvadult, megbolondult bodzabokrok. Bodzasáv, kétenyényi, ragyogóan fekete tányérokkal. Jobbra Egyházföldek, néhány napja learatva. Köztem és a rozstarló közt buja akác. Fatörzsek, bokrok vegyesen. Átküzdöm magam a tarlóra. Harmat gördül a levélről. Hátamra csöppen, karomon fut. Hideg. Jó hideg. Tiszta, fénylő reggel-illat. Elgurítok egy rozs-bálát. Ezért jöttem át. Sértődötten, pislogva ébredő egerek futnak szét. Egy-két szempillantás.

Közelítek. Azt hiszem, közelítek.

De nem vagyok benne biztos.

Egy öregasszonyhoz indulok immár sokadszor, vénasszonyhoz, harmincöt év után, akit harmincöt éve is nagyon öregnek láttam. Ennek köszönhetően nem bízom nagyon. Nem is így kellene. Nem ennyire bonyolultan. A hajdani egyszerűségnek vége, az évek egymást burjánnozzák, egymást kérdezzetik, az évek nem kedvelik egymást, száll a szitok, a fenntartás, a szemétkedés, ami pedig az évek gazdáját folyamatos bizonytalanságban tartja: ezt vagy azt a cselekedetet jól átgondoltad-e?, a munkát jól végezted-e, le tudsz standolni a végelszámolásnál?,

elégedett vagy magaddal (mégis hogy' a francba' lehetsz elégedett magaddal?), szabad volt úgy, most inkább erre válaszolj, ne blicceld el, ne söpörd le! Az évek folyamatos harca billenékennyé teszi a következő napot, tökölést gyárt, tétovát, nem enged hirtelen elhatározást, át nem gondolt percet, tiltja a régi jó technológiát: föl, gatya, cipő, fogmos, arcmos, indul mosollyal az orcán, mert ha eddig csapás csapás hátán, majd ma jó lesz, siker, ma minden összejön, cigaretta a zsebben, fülek nyitva, fűző megszorítva a becsorgó homok miatt, lép. Egyik lép a másik lép után, amennyi kell, ahányszor kell, azután vissza.

Madách után megyek.

Már kilencvenháromban kellett volna.

A negyvenkettedik születésnapon, a hófűvésben.

Szalonnát vihettem volna. Babot. Talán. De kilencvennégyben feltétlenül. De ha ezek nem, legalább tavaly. De ha még tavaly sem, tavaly már ott a kétség, talán rosszul emlékszel. Kár az időért, egész életed pocskékolás, minek még az is - legalább most sétálhatnék úgy, mint aki pontosan tudja miért, hová, kinek megy és meddigalé.

Az idő, az idő.

Az idő, aki soha nem határoz meg, mégis mindig meghatároz, mégis minden elveszített hét esztendő után átkos pillanatok jutnak. Juttatok magamnak, juttatják érintettek.

Most Madách után megyek. Az álomfejtő, rontástudó, tenyérértő öregasszonyhoz.

Tartok már ott sok elveszített évemmel, hogy ne az értelmét, hatalmát és érvényét keressem a látható és láthatatlan dolgok összesének. A van-nak. Kit érdekel, más mit gondol. Ember, ha el tud veszni a moccanatlan levelekben, a nedvesen ragaszkodó porszemekben, a kanyargó napsugárban, a moccanó szarvasbogarak és az ébredő cinkék hangjában, közben még jól is érzi magát, s közben pontosan tudja, ez elég nagy baromság, hadd menjen.

Közben még a lenge szél is. Az is.

Egy mondat után megyek.

Eleje Madách.

Eleje Mária.

Közepe Madách.

Közepe Mária.

A vége vagyok én, a vége vagyunk mi. Ők ketten egy öreg fakkban. Mi a foggantyú.

II.

Nyilván a jószerencsének köszönhető, elülő gyerek voltak (mint kotló). Nyolcéves koromig. Valahol leraktak, s ha két óra, két napszak, két nap vagy két hét után jöttek fölszedni, ott találtak, azon a helyen. Mint a kavicsot. A felügyelet kezembe nyomott egy száraz kiflivéget, egy könyvet, és végigmajszoltam, végigolvastam a kívánt időt. Vagy nem kiflivéget, csirkecomb csontját. A nyolcadik évemig szenvedélyem a csirkecsont. Ropogtatva a porcogó végeket, a kemény csontrészt, számoltam a felhőket, a partifecskéket, a barázdabillegető családot, a küszrajt, a hajladozó füzeket, az időt, mennyit kell öregednem ahhoz, hogy kiszabadíthassam Török Bálintot a Jedikulából.

Nem is volt sok becsületem. Mondhatom.

Banga ez a gyerek.

A nyolcat betöltve ébredtem rá, ha az ember fia egyet lép, akkor talán egy-két arasznyival közelebb kerül ahhoz, amire vágyik. Nem biztos, de ha nem lép, biztos, hogy nem jut közelebb. Ám tagadhatatlan és köztudott, hogy nyolcéves koromig a szederfák árnyékában ültem tátott szájjal, vártam, hogy belepottyanjon a lila színű, édes-leves szeder. A fehér szárazabb, szőrösebb, mint a lila. Nem szerettem. És csőrükről, farkuk állásáról próbáltam megkülönböztetni a fa alá bevillanó fecskéket, akik meleg napsütésben a cukortól ellustultan köröző legyeket vadászták.

A mentalitásnak köszönhető, az öregek szívesen vittek magukkal. Szó, követelések nélkül eltotyogtam mellettük. Ezt se kapkodtam el, a családi legendárium szerint kétévesen még nem jártam. Gyalogolhatok még eleget, állítólag ez volt dagadt kis pofámra írva, amikor hívogattak, ahogy a kiskutyát. A harmadik év koranyarán, eperéréskor egyszerűen felálltam, leballagtam a lépcsőn, el a kút mellett a kert végébe, az eper és málnaföldre. Ott persze újra leraktam a seggem, s csak akkor mozdultam emberileg (nem maladilag), két lábom, amikor körbeettem az elérhető eperbokrokat.

Na hát. Ettől a délelőttől mentem.

Víve voltam. Víve lettem. Legfőképpen öregany, aki öregasszonyága ellenére jelentős csavargónak számított korosztályában. Gondolt egyet (kettőt), s hajnalban kilométerekre járt az otthontól. Öregapám dörmög, a franc egye ki a bélit, szóhatott vóna letalabb egy szót, és eggyel több háromcentest ivott a komrában, mint amikor öregany töltötte. Dörmöghetett tovább: most oszt ki mondja meg, hova a zannya picsájába mehetett. Megint nem hagyta meg.

Ez persze nem biztos, könnyen lehet, hogy az öreg reggel nem emlékszik az esti információs szóra, mert kétszer vagy háromszor lemászott a pincébe a bor minőségi vizsgálata céljából, vagy ilyes. Öregany ezt a bor és pálinkaügyet gyakran felhasználta önző céljai érdekében. Másnap vagy harmadnap azzal állított elő valamelyik távol lakó gyerekétől, most osztan ne járasd mán a szájadat, még a húst is kikészítettem a komrába, az újságpénzt is a konyhaasztalra tettem, ha gyün a postás, odaadd, Laci. Ezen nem volt mit vitatkozni. Öregapám, szegény, törhette a fejét, ugyan mit csinált az újságpénzzel. A hosszú boldog, békés élet előfeltétele, ha legalább a pár egyike nem vitázik szenvedélyesen. Ráhagyta a másokra. Rálegyinti.

Visz. Öregany engem visz. Nem kapkod, nem siet, nem lohol, mégis megérkezik mindenhová.

Soha nem kalandozik, nem indul hirtelen ötlettől vezérelve. Persze meglódíthatja hajnali intuíció is, mert nem kérdés, napkelte környékén zörögnek be a legfontosabb indítványok, ezt már nem tudhatni ilyen távolságból. De nekem este soha nem szól előre, ha reggel indulunk. Talán nem kívánja, hogy álmatlanul forgolódva töltssem az éjszakát.

A vonatutak a legszebbek. A 424-es füstgomolyagaiban haladni. Amikor öregany zsebkendője sarkával kipiszkálja szememből a koromszemcsét (három van neki: egyikben a pénz, másikat használja, de nem túlozza el, harmadik a tiszta, aminek sarka van ilyen és hasonló esetekre) hallani, ne pislogj, azanyád szűzmárjáját.

A Duna a legszebb. A rétsági tűzép szürke cementszákjai a legszebb. A száraz pogácsa a legszebb. A piros bambi, és rozsdás kupakja a legszebb. Minden a legszebb. De a legeslegeszebb mégis öregany, billegő hátikosárral, a hátiból néha rémülten nyújtózva kikukkantó, ősszekötött lábú fekete kakas, hintázó szoknyákkal át az ébredő, egyre hangosabb erdőn, át a

harmat alól kiegyenesedő mezőn, be az első harangszóra mozduló Jánosi pusztára, onnan át Dimitrowba a lapon, a Felső-Pást selyemhomokjában bokáig merülve. Ez a legeslegszebb. Most túlozzunk egy kedves másodikat: a legeslegeslegszebb öregany. Hátrapislant: Megvagy? Nem kapott el a kampós fenyőmanó? Fejemre teszi a kezét, egy pillanat az egész, mégis percekig érzem a nyomát. Menj előttem, látni akarlak. És megyek előtte egy darabig, amíg egy vakondtúrás, egy menekülő sün meg nem állít.

Ott gyalogolok kevélyen a képbén, pislogva a rengeteg széptől, messziről elvarázsolva a dohányszárítók méreteitől, messziről szimatolva az ezer és ezer madzagra fűzött dohánylevél illatát, gyalogolok vidáman, gyalogolok a derús tudatlanságban, fogalmam nincs, meddig megyünk, mikor érkezünk meg a bajuszos, férfihangú, férfikezű cigányasszonyhoz, Márihoz.

Azt tudom persze, mi az ok, miért, de nem érdekel különösebben.

Az előkészületeket végigkövethettem, részt is vettem némely dolgokban. Példának okáért én vágom ki kartonból Juli (József nagybátyám hűtelen felesége) lába nyomát, a legjobb, legtisztább lábnyomot kellett megkeresnem a homokban, amikor utoljára megjelenik a Lókoson, a cuccáért. Szerencsém van, a hölgy, akit csak futólag ismerek, igen határozott személyiség, büszkén, peckesen, teli talppal lépdel, hátra se nézve a háborgó öregekre - nyilván van hová mennie miután véget ér a love Józsi nagybátyám irányulatába -, válogathatok a jobbnál jobb nyomok közt. A kiválasztott, lemért nyom alól még kilenc kavics szükséges a rituáléhoz. Akkor is, ha fél métert köll leásnyi, mondja öregany. Hát ez nem nagyon jön össze, nem is igen értem ezt a kilenc kövecset. Ha nem értem, nem világítják meg az elmémet, nem is árok kilencig a finom homokban, szedek máshol, tán hármat ha talállok a nyom alatt.

Mári a tanya végén. Átmegyünk Dimitrowon. Öregany valami zöld italt vásárol karcsú, cifra üvegben, berakattja a kakas mellé.

A kis ház egyedül áll. Fehér falú, zsúppal fedett. Mári parázs előtt ül. A parázson fekete lábas. A lábason fekete fedő. Mári nagyon vékony. Göre orra az ajkára lóg. Körmei kampósak, ötcentisek. Nagyon öreg. Nagyon néz. Úgy látom, nagyon szép. Harsog, mozog mögötte a Hársas, a Lipinye, és egyáltalán, érkezünkre meglódul a szél, fehér hamut szór, fel-fellobbantja a parazsat a lábas alatt, a fekete lábas és a fekete fedő közt hab buggyan elő, Mári ilyenkor odafordul, mordul egyet, a hab visszahúzódik. De nem látom, ezt sem látom, szinte semmit nem látok ekkor még, a hangok, a szavak, a gesztusok később térnek vissza helyüket keresve.

Öregany és Mári ismerősként köszönti egymást. Öregany lezöttyen egy másik köre. Csámpás bazaltkockák a sámlik. A feladat is előre megtárgyalva, fixálva. Gondolom. Mert nem beszélnek meg a részleteket, Mári tudja miért érkezünk.

Engem elküldenek, szedjek fát. De tudom, nem komoly parancs, csak szabadulnának tőlem, mert ott egy halom tördelt, száraz akác a tűzhely mellett. Kitolatok a képből, persze benne maradok, de nem kézre.

Úgy csináld meg, Mári, hogy egyetlen boldog napja ne legyen a kurvának.

Nem lesz, Viktor nene, nem lesz ennek mán semmije a világba', csak a nagy baja.

De azt se akarom, Mári, hogy visszajöjjön! Tűnjön el Józsi életéből, ne rázza a valagát nekem itt többet.

Nagybátyám megszenvedte Julit és az ő szerelemre éhes természetét. Úgy szenvedett, hogy ivott, mint a gödény. De korábban is iszik, amíg Juli őt halmozza el szerelmes készletével,

utána is részeges marad, jobb napjain kártyázik és verekszik, így azután nem tudhatni pontosan, mindezeknek Juli-e a szülőanyja. A legenda nem kérdez, lekurvázza az első asszonyt. Majd a másodikat is, a gyönyörűt. Józsi mindig a nők miatt iszik, nők miatt kártyázik, nők miatt verekszik. Még motorbalesetét is nőre keni a familia.

Elveszejtém, Viktor nene. Mintha mán nem is vóna, vegye olyanba.

Mély, lágy, fekete hang, fekete asszony. Sokáig keresem ezt a hangot, amikor már értem, a hangnak milyen komoly szerep jut, ha nőről van szó. Fekete szemek. Fekete kéz. Fekete kakas. Fekete cérna. A fekete diktatúrája.

Mári feláll, átveszi a kakast, vizsgálja. Értő ujjakkal nyomkodja mellehúsát, nyitva a szárnyakat, emelinti a ragyogó, kékesfekete faroktollak csokrát, megnézi, nem beteg-e, fosos-e. A kakas nem moccan, megbénul Mári kezétől. Nem mozdul akkor sem, amikor Mári kibogozza a sarkantyú fölött összekötött fekete szalagot. Leállítja két kő között, a kakas rogyadozó lábbal áll. Ekkor Mári szembefordítja, tarajos fejét a szárnya alá hajlítja, mond három hosszú mondatot. A kakas, fejével a szárnya alatt, szétvetett lábakkal áll, egy furcsa, élő torzó. Nem mozdul, csak puha tollai borzolódnak a szélben.

Mári fehér, vakítóan fehér vásznat terít az üres bazaltkőre, akkora, mint egy újságoldal. Rá Juli ünneplő, rózsaszegélyes, aprócska zsebkendőjét helyezi. A lábnyomnyi fekete himzőcémrára kilenc csomót köt. Átlósan a vászonra, a zsebkendőre fekteti, simítja rajta. A kilenc kicsi, színes, borsószemnyi vagy kisebb kavicsot egyenként forgatva, elemezve a megfelelő cémacsomók mellé-álla állítja. Karmaival varázsmozdulatokat, varázsiveket, varázskarikákat hint a vászon fölött, közben varázsokat motyog, gyomrából zeng a hang, rezeg, bűg, hintázik, mint a zongora legalsó hangsora.

Mári óvatosan lenyúl a kő mellett fej nélkül terpeszben álló kakasért. Ölébe veszi, mint egy csecsemőt. A kakas kalimpál néhányat, de ennyi, semmi több. Mári valami szöggel vagy tüvel a kakas combja alá szúr, és benne hagyja.

Most lóg a kakas, lóg a vászon, a zsebkendő fölött. Mári közel hajol, fénylő, fekete haja kicsusszan kendője alól, figyel, mikor jelenik meg az eszköz, drót vagy micsoda végén az első vércsepp. Jön. Csöpp, csöpp. Mormolja az átkot:

*Nem a vizet zúgatom! Véred zúgatom!
 Úgy mennyen el szerencséd,
 Úgy vigye a vér, soha vissza ne találjon.
 Ne legyen egy szem boldogságod az életbe!
 Ahogy megyen ez a vér,
 Úgy mennyen el tőleg a boldogság!
 Nem a vizet zúgatom! Véredet zúgatom!*

Végigcsöpögteti a kilenc bogot, a kilenc kavicsot. Egy-egy vércsepp. Látom, ahogy kemenyedek, szilárdul a vér. Egy-egy vörösből barnára, majd feketére sötétülő gyöngy. Ujjával ráfogva kirántja a tüt a bőr alól, a parázsba dobja. Méteres kék lángot vet a gyufaszálnyi valami. Így: bhumm. Lágyan. Puhán. Hosszan. Se füst, semmi, csak a lila-kék.

Ekkor döbbenek rá, itt minden zöld, minden fekete és minden félelmetes. A folyamatos, kézzel érinthető, rajzolható, mérhető csendből kizúdul a boszorkányosan bonyolult, a boszorkányosan

érthetetlen. A sötét. A hihetetlen. Én is béna vagyok, nem csak a kakas. Állok hátammal a falnál, képtelenül arra, hogy öregany szoknyája mögé bújjak.

Mári vár, amíg a vér odatapasztja a zsebkendőhöz a kilenc csomójú cérnát, a kilenc kicsi kavicsot. A vércseppek, a cérna, a kövecskék átlósan haladnak egyik saroktól a másikig. Amikor megtörténik, Mári a szabad sarkokat felhajtogatja, mint a palancsintát. Bal tenyerébe veszi, a jobbal betakarja, mond még néhány alt szót, odanyújtja öreganyának.

Öreganyámon nem látszik megrendülés. Nem látok rajta szigorúságot sem, anyafarkast sem látok, aki mindent megtesz legkedvesebb fia boldogságáért. A módszer letisztultságát és egyértelműségét láthatnám, ha volna szemem. Ez van, ezt így kell csinálni.

Fizetéskor kibújik belőle a fősvény jobbágyasszony. Mindennek szabott az ára, de azért meg kell próbálni lealkudni, ha van rá mód. Hetekig nem aludna, ha nem tenné. Ott a kakas, annak, ugye, vége. De az oldal szalonna! A kis zsák bab!, most, amikor a tett végrehajtott, ettől a pillanattól kezdve már csak öreganyának maradt teendője. (Éjfélkor, tizenharmadikán, leengedni a Lókoson, kilencszer elismételni az átkot, de vér helyett vizet mondani.)

Te, Mári, néz rá tétován öregany. Jól csináltál mindent? Nem lesz egy férfibá' se öröme a kurvának?

Viktor nene, én ezt nem ígértem. Nem mondtam, nem lesz neki öröme, aztat férfi csinálja, a férfira nincs hatalma a rontásnak. Egy öröme lehet, de boldogsága nem lesz neki. Soha nem.

Biztos, te Mári, ha mán ennyi sok a fizetség?

Kipróbált rontás ez enyim, Viktor nene. Öreganyám öreganyjától maradt nekem. Öreganyám öreganyja tette rá a rontást a csesztvei nagyságos úr, a költő, táncos, kurvás asszonyára. Nagy, híres rontás volt a maga idejibe'.

Jól van, no, nyugszik meg öregany, a hátiból kipakolja a köre a fizetséget, szalonnát, babot, zsírt, tarhonyát. Karácsonyig, ha történik valami a kurvával, még ennyi jár neked, Mári.

És már megyünk is. Öregany könnyedén, megtette, amit megkövetelt a haza, én is könnyedén, mert a kisboltban citromos nápolyit vesz, amit soha.

III.

Itt a mondat, a kölyökkorból visszatekerve: *Öreganyám öreganyja tette rá a rontást a csesztvei nagyságos úr, a költő, táncos, kurvás asszonyára. Nagy, híres rontás volt a maga idejibe'.*

Ez volna, de nem csak.

Éva, a világirodalom Évája, az átok, nem vinne el, ahhoz öreg vagyok, fáradt vagyok, hogy kérdésként, egyáltalán kérdésként bukkanjon föl, ki a hülye, aki meszel, vagy aki varkar. Az állítás pedig állításként sem mozdít már régen: A vonatkozó hülye is hülye, de jól adja.

Kit érdekel az igazság? Mi az, hogy igazság? Mi az, hogy örök barátság? (Szovjet-magyar?) Mi az, hogy örök szerelem? Mi az, hogy szerelem?

Mondom, eközben ballagok a gyönyörű palóc nyárvégben. Furcsa világ, furcsa helyzet, furcsa ez a szép. Az is furcsa, hogy milyen nagyon régen nem találkoztam vele. És milyen gonosz. Lenyúz. Lenyúzza a rezignációt. A fapofát. A hazugságokat. Nem

hisz, azt mondja, nekem ne hazudozz, én ismerlek. Néha rámozdulhatnál a régi, próbált útvonalakra.

Megyek, szóval, megyek. Ez egy régi útvonal.

Zsebemben fekete hímezőcerma menyem lábnyomának méretével, kilenc színes, dunai kavics napozó segge alól, zsebkendő, fénykép, hangfelvétel, punciszőr, hajszál. Fekete kakas nincs, de majd veszek valahol.

Nem mondom el, hogy szenved a gyerek, hogy csavarog, hogy szív, hogy elege van mindből és nem érdekli semmi, hogy elhitte a lánynak, amit elhitt, hogy tízévekre kalkulált, hogy összeomlani látja mindazt, amit felépített, hogy lenullázta a korábbi erőfeszítéseket, pedig figyelmeztettem, másnak se higgyen többet, mint magának. Rossz tanács volt, meg gondolatlan, elhamarkodott. Fele annyit másnak, mint magadnak, édes fiam. Másnak fele annyit érsz, mint magadnak, édes fiam. És ha felényit érsz, még fontosnak is képzelheted magad. Világosan, érthetően fogalmazom, édes fiam?

Nem kérdés. Nem fontos. Hagyj békén, öreg.

Ez van.

Madáchnak utánanézttem, persze. Hogyan történhetett?

1853 májusától nem léphet ki Pestről. Augusztusig marad a bizonytalanban. Erzsike nem jön, csak ruhomegrendelések, a hírek a gavallérokról. Húszadikán indulhat. Vácig vonattal, Vadkertig bérelt kocsival, ahol kocsisa várja, nem Erzsike. A Vadkertről Csesztvére tartó földúton, a Búcsú dülön indulnak haza, amikor Madách talán véletlenül, talán szándékkal beviteti magát a két percnire lévő majorba, Dimitrowba, az öreg Márihoz, aki ekkor országos hírű gyógyfüves, tenyérjós és boszorkány. Talán a börtönév alatt meggyengült egészségre gyógyfüvekért. Lehet, hirtelen ötletből, lehet bánatában odanyújtja a tenyerét, Mári, kedves, mondd meg nekem a jövőt, mi lesz holnap. Mári pedig azt válaszolja, a kéz szerint hosszan ragyog egy csillag az éjszakai égen, de őrizkedjen egy fekete asszonytól, aki közel, nagyon közel van a nagyságos úrhoz.

Pedig hol van még a losonci megyebál, s a jóbarát, Meskó Miklós. Ezzel a mondattal indul haza a Hársas alatt, Mihók gesztenyéi felé. Mindenkinek jut életében egy darab ajándékba kapott meghatározó mondat, ami változtat.

Itt állok most, ahol a toporzékoló parádéslovak várakoztak Madáchra. A környék megváltozott, de a kis ház, a fekete kövek, öreg zsúp alatt a kis, fehér házikó, a fekete lábas, a fekete fedő, a parázs, a buján zöld Lipinye változatlan. És Mári.

Mári a parázs előtt ül.

A parázon fekete lábas. A lábason fekete fedő.

Mári nagyon vékony. Nagyon szép. Görbe orra lelóg az ajkára. Körmei ötcentisek, karomszerűek.

Nagyon öreg. Nagyon néz. Úgy látom, nagyon szép.

Harsog, mozog mögötte a Hársas, a Lipinye, és egyáltalán, ebben a percben meglódul a szél, fel-fellobbantja a paraszat a lábas alatt. A fekete lábas és a fekete fedő közt hab bugygyan elő, fehéren, pukkangatva.

Mári odafordul.

Int a kezével: csendesdj, élet, csendesdj!, mondja, s a hab lassan visszahúzódik.



Buday György: A Paradicsomon kívül (1935.)